

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četr strani Din 500.—, 1/2 strani
Din 250.—, 1/4 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Duh stare Prusije.

Je oživel v Nemčiji. Vzpostavil ga je zopet nemški narodni socializem. Duh stare Prusije je bil označen s politiko osvajalnosti in z militarizmom kot njenim glavnim sredstvom. Iz pruskega militarizma se je rodila svetovna vojna, ki se je končala s porazom Nemčije. Nemška država je podpisala versajsko mirovno pogodbo, ki tudi določuje, da se Nemčija ne sme vojaško oborožiti, marveč se mora zadovoljiti z v to svrhu postavljenim in plačano vojsko, ki zadostuje za obrambne namene. Da je nemška Reichswehr v resnici popolnoma zadostovala za obrambne namene, dokazuje razdobje 17 let, ki je poteklo od konca svetovne vojne.

Ni pa nemška državna bramba zadostovala ter ne zadostuje politiki narodnega socializma. Dokler je bila ta stranka v stanju organizacije in agitacije, je z vso strastnostjo napadala »sramotno« versajsko pogodbo. Ko pa je prišel narodni socializem v stanje vlade, je začel svoja agitacijska gesla izvajati in dane obljube izvrševati. Versajska sramota mora izginiti iznad Nemčije! Predvsem morajo izginiti vojaška določila te pogodbe! Nemčija se mora oborožiti, ker to baje zahteva načelo enakopravnosti Nemčije z drugimi državami.

Tajno oboroževanje Nemčije se je že začelo pod prejšnjimi vladami. Narodni socializem ga je pospešil po tempu (času) in obsežnosti. Da bi ga zakril pred očmi Zveze narodov, je Nemčija morala izstopiti iz te Zveze. Ko je oboroženost nemške države dosegla stanje, da ga ni več bilo mogoče zakriti pred Evropo, je narodno-socialistična vlada vr-

gla krinko z obraza. Dne 16. marca je nemška vlada sklenila zakon, da se nemška vojska preosnuje po načelih splošne vojaške dolžnosti vseh moških državljanov, ki so dopolnili 21. leto starosti; nemška vojska se reorganizira tako, da bo imela 12 armadnih zborov s 36 divizijami. Tako so vojaške sile Nemčije bile povišane na nad 800.000 mož.

Ukrep nemške vlade je povzročil v Evropi ne toliko razburjenja, kakor pa graje in obsodbe. Kdor je resničen prijatelj miru, mora militarizacijo Nemčije obsoditi. Militarizem v rokah stranke, ki vzgaja nemško mladino v pogansko narodnostno miselnost ter vzbuja med ljudskimi množicami maščevalne nagone in osvajalne pohlepe, je največja nevarnost za mir. Evropske države bodo morale ostvariti v medsebojnih pogodbah močna in ob vsaki priliki učinkovita jamstva za ohranitev miru zoper vsak poskus njegove kalitve. Vsaka popustljivost in omahljivost napram vse-nemškemu narodnemu socializmu, ki je vzpostavil pruske militaristične tradicije, bi bila usodepolna napaka. Narodno-socialistična Nemčija je pokazala Evropi oboroženo pest. S tem je padla misel razorožitve, ki jo je Evropa gojila od konca svetovne vojne. Evropski narodi so hrepneli po uresničenju te misli, da bi se rešili ogromnih gmotnih bremen, ki jih povzročuje tekma držav v oboroževanju. Oboroževalna tekma je narovo vzbujena in ojačena. Narodi bodo krvaveli naprej, najprvo gospodarsko... Misel razorožitve je pokopana. Pokopala jo je poprusena narodno-socialistična Nemčija.

kandidacijsko željo in prošnjo nosilcu državne kandidatne liste, ali pa od nje-ga opolnomočenemu volilnemu odboru. Še nikdar ni bilo ob nobenih parlamentarnih volitvah toliko ljudi s kandidacijskimi »sposobnostmi« kot sedaj.

To je pojav, ki ni ne pravilen ne soliden. Sam minister dr. Kojič je moral zavrnuti »nesolidne« kandidate in »načine političnih licitacij«. Najbolj učinkovita zavrnitev pa bi bila naslednja: zmanjšajo naj se poslanske dijete (plače) za polovico, in bo odpadla polovica kandidatov; ako pa se poslanske plače zmanjšajo za dve tretjini, pa bosta odpadli dve tretjini kandidatov. In utihnili bo sejmski hrup nesolidnih kandidatov in prenehale bodo politične licitacije.

*

Pariz spominu rajnega kralja Aleksandra. Dne 21. marca je izročil predsednik občine Pariz jugoslovanskemu poslaniku dr. Spalajkoviču zlato kolajno pariškega mesta, katero so namerali izročiti blagopokojnemu kralju Aleksandru I. lani dne 10. oktobra in katero so sedaj poklonili po našem poslaniku kraljici-materi. Ob tej priliki se je vršila na pariški občini prisrčna slovesnost.

Uredba o javnih delih. Ministrski svet je odobril dne 21. marca uredbo o javnih delih, ki predvideva, kar je važno za Slovenijo, da se prične takoj z gradnjo železniške proge Št. Janž — Sevnica, ki se bo pozneje podaljšala na Novo mesto — Stražo — Delnice. Predvideno je po tej uredbi, da se prične takoj tudi z gradnjo betonske ceste Ljubljana — Kranj in Maribor — Št. Ilj — državna meja.

Prosvetni minister Čirič je govoril po radiju dne 23. marca o našem šolstvu, ki je življenska potreba. Precejšen del govora je posvetil osnovnemu ter srednjemu šolstvu, položaju učiteljstva ter profesorjev. Toplo je priporočal prosvetno delo izven šole.

Iz govora ministra za telesno vzgojo dr. Auerja. Minister za telesno vzgojo dr. L. Auer je imel dne 21. marca po radiju govor, v katerem je posebno poudarjal, naj postane čuvar Jugoslavije mlado pokolenje z vsemi potrebnimi telesnimi možnostmi ter potrebami. Govoril je dalje o vzgojnem pomenu športa, o nalogah države glede telesne vzgoje, o sokolstvu ter o gasilstvu. Zaključil je svoj govor z naznanilom, da je bil te dni izdelan zakon o športu in poslan vsem merodajnim športnim organizacijam v presojo.

V NAŠI DRŽAVI.

S kandidacijskega pozorišča.

Na kandidacijskem pozorišču vlada veliko nesorazmerje med kandidacijskimi ponudbami in kandidatskimi potrebami. Je kakor na blagovnem tržišču, kjer je vsled nadprodukcije blaga mnogo preveč ponudb in mnogo premalo zahtev. Da je ta primera umestna, potrjuje govor g. ministra pravde dr. Kojiča, ki ga je imel 17. marca v Kragujevcu in ki je v njem ostro obsodil »sejmski hrup

posameznih nesolidnih kandidatov in načine političnih licitacij.«

Minister izjavlja, da nastopajo s sejmskim hrupom nesolidni kandidati ter da se vršijo politične licitacije. Kako se je to vršilo in se vrši v naši ožji domovini, smo doznali iz časnikov, pa tudi iz poročil, ki jih prejemo iz različnih krajev naše domovine. Ljudstvo, ki ima pravico, da voli poslance, bi tudi moralo imeti možnost, da določi kandidate. Ta možnost se mu ne daje.

Na srezkih kandidacijskih zborovanjih nastopajo nepoklicane skupine in skupinice ter predlagajo kandidate.

Tako »predloženi« kandidati se potem razvrstijo v vzporedne vrste, ki se še pomnožujejo z imeni takšnih kandidatov, ki niti ne poskušajo svoje sreče na srezkih kandidacijskih sestankih, marveč kratkomalo sporočijo svojo

Za čiščenje kroi
 uporabljajte znani
PLANINKA - čaj BAHOVEC.
 Pristen je le v plombiranih paketi.
 Reg. br. 76 od 5. II. 1932.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Posvet treh velesil v Parizu. Dne 23. marca se je vršil v Parizu posvet zastopnikov treh velesil: Anglije, Francije in Italije v ožigled položaju, ki je

Učiteljstvo in cerkev. Sovražniki cerkve kaj radi vprezajo učiteljstvo v protiverna in proticerkvena »kola«. Učitelji naj bi ta voz vlekli, framasonski in socialistični voditelji pa bi se na njem vozili kot gospodje. Profit od take proticerkvene ekspedicije kajpada imajo vedno voditelji. Ponekod mnogoteri učitelji to svojo roboto brezbožnemu framasonstvu in marksizmu opravljajo prostovoljno iz navdušenja do organizacije, koje člani so, kakor se to deloma dogaja v Franciji in Čehoslovaški. Po drugod pa se k temu poslu komandirajo. To se n. pr. sedaj dogaja v Mehiki. Zvezni vzgojni urad v mehiški državi Yucatan je izdal ukaz, da se mora vse učiteljstvo v državnih šolah javno odpovedati veri. Obveza, ki jo mora učiteljstvo podpisati, se glasi: »S tem izjavljam, da sem nespravljiv sovražnik katoliške vere in da sem na razpolago za borbo proti duhovščini, kjerkoli bo potrebno. Dalje izjavljam, da sem na razpolago za vsako borbo proti fanatizmu.« — Učiteljstvo se mora dalje tudi obvezati, da ne bo izvrševalo nikakih verskih opravil v svojih domovih.

Tudi grobarji imajo patrona. Grobarstvo je žalosten in težaven posel: prireditev zadnjega doma za človeka na tem svetu. Grobar izkopa človeku zadnji kvartir, ki v njem ostane človek do vstajenja mrtvih. Grobarji so po veliki večini resnobni ljudje. Ko drugim kopljejo jame, jim nehote vznikne misel v glavi: tudi mene čaka taka jama, ki mi

nastal vsled uvedbe splošne vojaške dolžnosti v Nemčiji. Sklenjeno je bilo med drugim, da bode obiskal angleški zunanji minister za Berlinom še tudi Moskvo, Varšavo in Prago. Po teh sestankih se bo vršila konferenca zgoraj omenjenih treh velesil dne 11. aprila v Stresi.

Italija je mobilizirala celotni letnik 1911 radi dogodkov v vzhodni Afriki ali v Abesiniji.

Povzročitelj in vodja zadnje grške revolucije Venizelos se je pripeljal dne 19. marca na italijanskem parniku »Rex« s svojo ženo in 118 grškimi begunci v Neapelj, odkoder se bo preselil v Pariz. Med begunci je več bivših ministrov, senatorjev, mornariških častnikov ter žena poveljnika uporne grške mornarice.

jo bo kak drug izkopal. Grobarji imajo, kar je manj znano, svoja patrona: to sta Tobija in sv. Jožef Arimatejski. Tobija (praznik 2. septembra) je živel v Stari zavezi. Njegovemu sinu, mlademu Tobiji, je sam nadangel Rafael bil spremljevalec na potovanju. Stari Tobija je vršil s požrtvovalno vztrajnostjo telesna dela usmiljenja: proti zapovedi sovražne oblasti je zakopal v tajnosti nočne teme mrtva telesa, da ne bi postala plen roparskim pticam. Za to delo je Bog bogato blagoslovil Tobija in vso njegovo družino. Drugi patron grobarjev pa je sv. Jožef Arimatejski (praznik 17. marca). Bil je najimenitnejši grobar svetovne zgodovine: samemu božjemu Zveličarju, ko je umrl na križu, je priredil grob in pokop. Še nikdar ni noben grobar kakšnemu mrtvemu telesu skazal toliko spoštovanja in ljubezni, kot sv. Jožef iz Arimateje Kristusovemu sv. telesu. Iz groba, ki je pred njega sveti Jožef položil velik kamen, je Gospod tretji dan vstal v božanstvenem veličju, ki ga je bil potem deležen tudi njegov sveti grobar.

Dom duhovnih vaj pri sv. Jožefa n. Celjem. Za moše: 11. do 15. aprila. Za dekleta: 15. do 19. maja, 9. do 13. junija, 6. do 10. julija, 14. do 18. avgusta, 12. do 16. oktobra, 1. do 5. nov., 26. do 30. decembra. Za žene: 26. do 30. maja, 7. do 11. sept., 28. sept. do 2. okt. (žene iz Trbovelj). Za fante: 14. do 18. dec. Začetek na vsak prvi gori imenovani dan ob 6. uri zvečer. Vodili bodo gg. misijonarji sv. Vincencija Pavlanskega. Vzdrževalnina za vse dni je 75 Din. Priglasiti se je pravočasno in priložiti znamko za odgovor. Posamezna župnije si lahko preskrbe lastne duhovne vaje, če je vsaj 20 pri-glašencev.

Na evharistični kongres gremo!

Katoliški Slovenci v mariborski škofiji smo imeli lani v Mariboru veličasten evharistični kongres. V tem letu pa se vrši v Ljubljani in sicer dne 28., odnosno 29. in 30. junija evharistični kongres za vso Jugoslavijo. Tudi mi bomo šli in sicer moramo iti v častnem številu. Pokazati hočemo, da nas ne razdvoji ničesar in da kljub vsem gospodarskim težavam in skrbem in kljub vsem zvičajnim poskusom ter političnem lovljenju ves slovenski narod ostaja zvest

svojim svetim idealom, svoji veri in svoji narodnosti, zvest svoji državi. Dasi bo evharistični kongres samo verska prireditev, vendar bo pokazal tudi kulturno višino Slovencev.

Povabilo na kongres ste itak že prejeli. V gotovih župnijah tudi prav pridno delujete in se pripravljate. Danes vam sporočamo, da se bo istočasno vršilo tudi romanje na Brezje in sicer dne 28. junija bo odhod in dne 29. junija smo na Brezjah, zvečer gremo v Ljubljano,

smo pri polnočni procesiji in drugi dan pri vseh slovesnostih, nato pa gremo zopet domov. Začnite se že sedaj pripravljati na to, da vas bo šlo kar največ! Vozne cene bodo letos precej nižje kot so bile lani. Imeli bomo svoje posebne vlake kakor vsako leto.

Dne 29. junija je na evharističnem kongresu da. mladine. Prijavite na odbor za evharistični kongres v Mariboru gg. katehetje, če bi se pridružili s svojo šolsko mladino tudi iz naših krajev. Dobe se šolski vlaki s četrtinsko vožnjo. Treba je pa seveda takoj začeti s prijavami. Letos naj bi šolarji, posebno večji, šli samo na ta izlet: na kongres v Ljubljano. Mladina, ki se bo kongresa udeležila, ga ne bo vse dni svojega življenja pozabila in bo ostala zvesta Kristusu! Prosimo, da se gg. katehetje čimprej odločijo za to in nam sporočijo!

Vsak dan bodi naša misel: Na kongres gremo! Vsak dan bodi naša molitev: Da bi srečno uspel in prinesel blagoslova tudi med nas Slovence v lavantinski škofiji!

Osebnosti.

Umrli je v celjski bolnici dne 22. t. m. v starosti 70 let g. Franc Roblek, veleposestnik v Zalcu, načelnik Savinjske posojilnice, bivši žalski župan, nekdanji poslanec na Dunaju, predsednik Hmeljarskega društva in Hmeljarne. Svetila mu večna luč!

Nesreče.

Nesreča pri smučanju. Nogo si je zlomil pri smučanju na Jezerskem gospod Zdravko Štangel iz Maribora. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnico. G. Zdravku želimo skorajšnje okrevanje.

Dva pogorelca. V Zgornjem Krapju pri Ljutomeru je pogorel posestnik Iv. Špindler. Zgorelo mu je gospodarsko poslopje, svinjaki in ostrešje na hiši. Škoda 20.000 Din. — V Trnčah pri Račah je upepelili ogenj stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje, ki sta bila pod skupno streho, posestniku Antonu Smolingerju. Škoda 25.000 Din.

Tri prste na roki je odrezal stroj Laporenik Francu, delavcu v tovarni podjetnikov v Gračnici pri Rimskih toplih. Poškodovani se je zatekel v celjsko bolnišnico.

Smrtna nesreča. 24letni brezposelni mizarški pomočnik Franc Ule s Sela pri Zagorju je tolkel s kladivom po skali. Kladivo se je razletelo in kos železa je zadel Uleta v trebuh tako, da je v ljubljanski bolnišnici podlegel notrajni poškodbi.

Razne novice.

Fakir, ki se je zadušil v grobu. Ilija Petrovič iz Like je rad nastopal po Bački v ulogi indijskega fakirja ali čudodelnika. Po fakirskem načinu se je dal zakopati živ v grob, iz katerega je vstajal čil ter zdrav na presenečenje radovednega občinstva. Ob priliki obiska